

De justitieuhuizen:
een essentiële ontmoetingsplaats
om het vertrouwen van de burger
in justitie te herstellen

De autonome werkstraf

De autonome werkstraf bestaat uit een aantal uren onbezoldigd werk ten bate van de gemeenschap.

De opdracht van de justitieassistent bestaat erin een enquête uit te voeren om de inhoud van de straf te bepalen en vervolgens in de opvolging te voorzien.

▶ Wat is een autonome werkstraf?

De autonome werkstraf¹ is een hoofdstraf die wordt uitgesproken in correctionele zaken (voor misdrijven die worden gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 5 jaar) of in politiezaken (voor overtredingen die worden gestraft met een gevangenisstraf van 1 tot 7 dagen).

De rechter kan dit soort straf slechts opleggen als de beklaagde op de rechtzitting aanwezig is en zijn instemming geeft of vertegenwoordigd is door zijn raadsman die zijn instemming geeft.

Telkens als de rechter iemand veroordeelt tot een werkstraf, moet hij ook een vervangende straf bepalen² (gevangenisstraf of boete). De duur van de gevangenisstraf of het bedrag van de boete zijn onder meer afhankelijk van de ernst van het misdrijf.

---

1 Wet van 17 april 2002.

2 Binnen de grenzen van de voor het misdrijf bepaalde straffen.

▶ Waar wordt deze autonome werkstraf uitgevoerd?

De autonome werkstraf moet worden uitgevoerd bij openbare diensten van de Staat, de gemeenten, de provincies, de gemeenschappen of de gewesten, verenigingen zonder winstoogmerk of bij stichtingen met een sociaal, wetenschappelijk of cultureel oogmerk. Concrete voorbeelden zijn technische diensten, groendienst, bejaardentehuizen, natuurverenigingen, bibliotheken,...

Komt u ervoor in aanmerking?

U kan worden veroordeeld tot een autonome werkstraf als u een misdrijf hebt gepleegd dat strafbaar is met een politiestraf of met een correctionele straf.

Uw strafrechtelijk verleden heeft geen invloed op het toepassen van een autonome werkstraf³. Indien de rechter weigert de autonome werkstraf uit te spreken, moet hij zijn beslissing met redenen omkleden.

Het openbaar ministerie, de onderzoeksgerechten of de vonnisgerechten kunnen alvorens een beslissing te nemen de justitieassistent de opdracht geven een beknopt voorlichtingsverslag te maken of een maatschappelijke enquête uit te voeren.

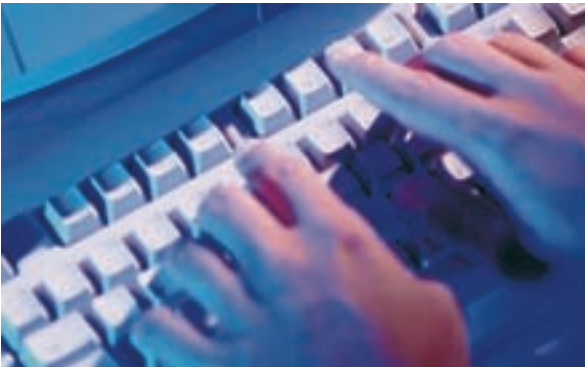
3 De autonome werkstraf is evenwel uitgesloten voor volgende misdrijven:

- misdaden met betrekking tot het nemen van gijzelaars,...(art. 347bis van het Strafwetboek);
- verkrachting, aanranding van de eerbaarheid met de dood van het slachtoffer tot gevolg, feiten gepleegd door of iemand die gezag heeft, ...(art. 375-377 van het Strafwetboek);
- bederf van de jeugd en prostitutie op of met behulp van minderjarigen, ...(art. 379-386 van het Strafwetboek);
- doodslag (art. 393-397 van het Strafwetboek).

▶ Waaruit bestaan het beknopt voorlichtingsverslag en het maatschappelijk onderzoek?

In een beknopt voorlichtingsverslag antwoordt de justitieassistent op een precieze vraag. Bijvoorbeeld: bent u in staat om een alternatieve maatregel uit te voeren, gelet op uw beroepssituatie, uw gezinssituatie of uw gezondheidstoestand?

Een maatschappelijke enquête is algemener. In samenwerking met de beklaagde plaatst de justitieassistent de feiten in de sociale en psychologische context ervan. Op die wijze kan hij een geïndividualiseerde maatregel voorstellen die gericht is op herstel en op de toekomst.

▶ Hoe gebeurt de begeleiding van de autonome werkstraf?

Indien u bent veroordeeld tot een autonome werkstraf, wordt u begeleid door een justitieassistent van het justitiehuis van het gerechtelijk arrondissement van uw verblijfplaats. Hij gaat na of u uw werkstraf onder de bepaalde voorwaarden uitvoert. Hij bezorgt alle nuttige informatie aan de probatiecommissie⁴ die toezicht houdt op de uitvoering van de autonome werkstraf.

Deze commissie kan de inhoud van de straf ook aanpassen of verduidelijken, ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde.

▶ Hoe lang duurt de autonome werkstraf?

De duur van de autonome werkstraf schommelt tussen 20 en 300 uren (tot 600 uren bij recidive). Een werkstraf van 45 uren of minder is een politiestraf. Een werkstraf van meer dan 45 uren is een correctionele straf.

---

4. De probatiecommissie bestaat uit een voorzitter, een advocaat en een ambtenaar.

Binnen welke termijn moet de autonome werkstraf worden uitgevoerd?

De autonome werkstraf moet worden uitgevoerd binnen twaalf maanden na de datum waarop de rechterlijke beslissing definitief is geworden.

De probatiecommissie kan deze termijn evenwel ambtshalve of op uw verzoek verlengen.

Wat gebeurt er als de werkstraf correct is uitgevoerd?

Indien u de werkstraf volgens de afgesproken voorwaarden hebt uitgevoerd, brengt de justitieassistent de probatiecommissie ervan op de hoogte.

Uw dossier wordt gesloten. De autonome werkstraf wordt niet vermeld op het getuigschrift van goed zedelijk gedrag.

▶ Wat gebeurt er als de straf niet of slechts gedeeltelijk is uitgevoerd?

De justitieassistent moet dit onmiddellijk melden in een verslag aan de probatiecommissie. U wordt uitgenodigd om voor de probatiecommissie te verschijnen. U hebt het recht om u door uw advocaat te laten bijstaan en om het dossier in te kijken op het secretariaat van de probatiecommissie gedurende de vijf dagen die voorafgaan aan de zitting.

Tijdens de zitting van de probatiecommissie krijgt u, alsook uw advocaat, de gelegenheid om uit te leggen waarom de werkstraf niet of slechts gedeeltelijk werd uitgevoerd.

Daarna kan de probatiecommissie een verslag overzenden aan de procureur des Konings. Dit verslag wordt u per aangetekende brief ter kennis gebracht en bij gewone brief aan het openbaar ministerie en de met het dossier belaste justitieassistent bezorgd.

Het openbaar ministerie kan naargelang het geval en rekening houdend met wat in het verslag is vermeld, beslissen om de bepaalde gevangenisstraf of geldboete uit te voeren. Indien u reeds een deel van de werkstraf hebt uitgevoerd, wordt daarmee rekening gehouden bij de uitvoering van deze vervangende straf.

Meer weten

Wet van 17 april 2002 tot invoering van de werkstraf als autonome straf in correctionele zaken en in politiezaken (BS 07/05/2002).

▶ Waar vindt u een justitiehuis in uw buurt?

Franstalige justitieuizen

Arlon

Avenue de la Gare 59
6700 ARLON
Tel. : 063 42 02 80
maisondejustice.mons@just.fgov.be

Bruxelles

Rue de la Régence 63 (4e étage)
1000 BRUXELLES
Tél. : 02 557 79 11
maisondejustice.bruxelles@just.fgov.be

Charleroi

Rue Basslé 23-25
6000 CHARLEROI
Tel. : 071 23 04 20
maisondejustice.charleroi@just.fgov.be

Dinant

Rue de Maibes 5
5500 DINANT
Tel. : 082 21 38 00
maisondejustice.dinant@just.fgov.be

Eupen

Aachenerstrasse 62
4700 EUPEN
Tel. : 087 59 46 00
maisondejustice.eupen@just.fgov.be

Huy

Chaussée de Liège 76
4500 HUY
Tél. : 085 27 82 20
maisondejustice.huy@just.fgov.be

Liège

Bd de la Sauvenière 32
boîte 11
4000 LIEGE
Tel. : 04 232 41 11
maisondejustice.liège.@just.fgov.be

Marche-en-Famenne

Allée du Monument 2
6900 MARCHE-EN-FAMENNE
Tel. : 084 31 00 41
maisondejustice.marche-en-
famenne@just.fgov.be

Mons

Chaussée de Binche 101
7000 MONS
Tel. : 065 39 50 20
maisondejustice.mons@just.fgov.be

Namur

Boulevard Frère-Orban 5
5000 NAMUR
Tel. : 081 24 09 10
maisondejustice.namur@just.fgov.be

Neufchâteau

Rue Saint-Roch 8
6840 NEUFCHATEAU
Tel. : 061 27 51 70
maisondejustice.neufchateau@just.fgov.be

Nivelles

Rue des Frères Grislein 21
1400 NIVELLES
Tel. : 067 88 27 60
maisondejustice.nivelles@just.fgov.be

Tournai

Place Reine Astrid 7
7500 TOURNAI
Tel. : 069 25 31 10
maisondejustice.tournai@just.fgov.be

Verviers

Rue Saint Remacle 22
4800 VERVIERS
Tel. : 087 32 44 50
maisondejustice.verviers@just.fgov.be

Nederlandstalige justitiehuisen

Antwerpen

Kipdorp 44-46
2000 ANTWERPEN
Tel: 03 206 96 20
justitiehuis.antwerpen@just.fgov.be

Brugge

Predikherenrei 4
8000 BRUGGE
Tel: 050 44 76 00
justitiehuis.brugge@just.fgov.be

Brussel

Regentschapsstraat 63 (2de verdiep)
1000 BRUSSEL
Tel: 02 557 76 11
justitiehuis.brussel@just.fgov.be

Dendermonde

Zwarte Zustersstraat 8
9200 DENDERMONDE
Tel: 052 25 05 20
justitiehuis.dendermonde@just.fgov.be

Gent

Cataloniëstraat 6-9
9000 GENT
Tel: 09 269 62 20
justitiehuis.gent@just.fgov.be

Hasselt

Maagdendries 3
3500 HASSELT
Tel: 011 29 50 40
justitiehuis.hasselt@just.fgov.be

Ieper

R. Colaertplein 31
8900 IEPEER
Tel: 057 22 71 70
justitiehuis.ieper@just.fgov.be

Kortrijk

Burgemeester Nolfstraat 51
8500 KORTRIJK
Tel: 056 26 06 31
justitiehuis.kortrijk@just.fgov.be

Leuven

Bondgenotenlaan 116 bus 3
3000 LEUVEN
Tel: 016 30 14 50
justitiehuis.leuven@just.fgov.be

Mechelen

Schoolstraat 9
2800 MECHELEN
Tel: 015 43 36 11
justitiehuis.mechelen@just.fgov.be

Oudenaarde

Lappersfort 1
9700 OUDENAARDE
Tel: 055 31 21 44
justitiehuis.oudenaarde@just.fgov.be

Tongeren

Kielenstraat 24
3700 TONGEREN
Tel: 012 39 96 66
justitiehuis.tongeren@just.fgov.be

Turnhout

Merodecenter 1 – Merodelei
2300 TURNHOUT
Tel: 014 47 13 40
justitiehuis.turnhout@just.fgov.be

Veurne

Iepersessteenweg 87
8630 VEURNE
Tel: 058 33 23 50
justitiehuis.veurne@just.fgov.be

Federale Overheidsdienst
Justitie

Dienst Communicatie en Documentatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel.: 02 542 65 11

<http://www.just.fgov.be>